

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Ndob/33/2023
Identifikačné číslo spisu:	8719204174
Dátum vydania rozhodnutia:	30.11.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Beáta Miničová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:8719204174.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Beaty Miničovej a členiek senátu JUDr. Ivany Izakovičovej a Mgr. Sone Pekarčíkovej v spore žalobkyne obchodnej spoločnosti JAZMÍN POPRAD, s.r.o., Poprad, Nám. Sv. Egídia 79, IČO: 36 512 184, zastúpenej Beňo & partners advokátska kancelária, s.r.o., Poprad, Nám. Sv. Egídia 96, proti žalovanej obchodnej spoločnosti Groupama Garancia Biztosító Zrt., Budapešť, Október 6. utca 20., Maďarsko, č. registrácie: 01-10-041071, konajúcej prostredníctvom Groupama Garancia poisťovňa a.s., pobočka poisťovne z iného členského štátu, Bratislava, Miletičova 21, IČO: 47 236 060, právne zast. JAVOR - TOKÁR advokátska kancelária, s.r.o., Bratislava, Stará Vajnorská cesta 37, v konaní o zaplatenie 2 524,87 eura s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. 18Cb/71/2019, o odvolaní žalovanej v konaní vedenom na Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn. 4Cob/118/2023, o nesúhlase Krajského súdu v Košiciach s postúpením sporu Krajským súdom v Prešove pod sp. zn. 6Cob/17/2023, takto

rozhodol:

Na konanie o odvolaní vedenom na Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn. 4Cob/118/2023 j e p r í s l u š n ý Krajský súd v Košiciach.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Poprad (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom zo dňa 10. októbra 2022 č. k. 18Cb/71/2019-202 rozhodol tak, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobkyni 2 524,87 eura s 9,05% p.a. úrokom z omeškania od 12. novembra 2015 do zaplatenia, a to do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku (výrok I.). V prevyšujúcej časti súd žalobu zamietol (výrok II.) a žalobkyni priznal náhradu trov voči žalovanej v rozsahu 100% (výrok III.).

1.1. Žalovaná podala dňa 31. októbra 2022 voči uvedenému rozsudku okresného súdu odvolanie na č.l. 207 a nasl. spisu.

2. Okresný súd Poprad prípisom zo dňa 6. marca 2023 (na č.l. 231 spisu) predložil Krajskému súdu v Prešove spis s opravným prostriedkom žalovanej, resp. vyššie uvedeným odvolaním žalovanej na č.l. 207 a nasl. spisu. Konaniu o predmetnom odvolaní žalovanej bola na Krajskom súde v Prešove dňa 7. marca 2023 pridelená sp. zn. 6Cob/17/2023 (č.l. 232 spisu).

3. Krajský súd v Prešove listom zo dňa 20. júla 2023 (na č.l. 233 spisu) postúpil vec Krajskému súdu v Košiciach podľa ust. § 43 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“).

3.1. Podľa názoru vec prejednávajúceho senátu Krajského súdu v Prešove nie je tento s odkazom na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 28. júna 2023 sp. zn. 6Ndc/19/2023 a s odkazom na ust. § 22 písm. e), § 34 ods. 1 a 2, § 36, § 40, § 43, § 470 ods. 1 a § 471c CSP kauzálne a funkčne príslušný na rozhodnutie o odvolaní žalovanej, nakoľko ide o obchodnoprávnu vec a príslušným odvolacím súdom je tak Krajský súd v Košiciach.

Predostrel, že do predloženia veci Krajskému súdu v Prešove došlo k zmene právnej úpravy v prípade funkčnej príslušnosti odvolacích súdov v obchodnoprávných veciach. Uviedol, že podľa prechodných ustanovení CSP k zmene právnej úpravy od 1. júna 2023 zákonodarca určil pre konania, ktoré neboli začaté a právoplatne skončené, aby ich prejednali a rozhodli vecne a miestne príslušné súdy. Funkčná príslušnosť súdov, ktorá určuje súd, ktorý určitú vec prejedná a rozhodne v inštančnom postupe o riadnom a mimoriadnom opravnom prostriedku, upravená v prechodných ustanoveniach nebola, a teda za takýchto okolností treba vychádzať pri určovaní funkčnej príslušnosti odvolacieho súdu v obchodných veciach z princípu okamžitej aplikability procesného predpisu (§ 470 ods. 1 CSP).

3.2. V zmysle uvedeného, vzhľadom na absenciu prechodných ustanovení o funkčnej príslušnosti súdov v neskončených veciach a okamžitú aplikabilitu procesných právnych predpisov, je Krajský súd v Prešove toho záveru, že nie je funkčne príslušný na konanie o odvolaní žalovanej proti rozhodnutiu v obchodnoprávnom spore a postupom podľa ust. § 43 CSP postúpil spor Krajskému súdu v Košiciach, ako funkčne a kauzálne príslušnému súdu podľa ust. § 34 ods. 2 písm. c) CSP. Konaniu o predmetnom odvolaní žalovanej bola na Krajskom súde v Košiciach dňa 31. júla 2023 pridelená sp. zn. 4Cob/118/2023 (č.l. 239 spisu).

4. Krajský súd v Košiciach listom zo dňa 15. augusta 2023 č. k. 4Cob/118/2023-240, vyslovil nesúhlas s postúpením veci Krajským súdom v Prešove a predložil vec Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na rozhodnutie o nesúhlase s postúpením veci v zmysle ust. § 43 ods. 2 CSP, nakoľko podľa ust. § 3 ods. 5 zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky (v znení zákonov č. 428/2004 Zb. a č. 757/2004 Zb.) je podľa jeho záverov Krajský súd v Prešove príslušným súdom vo veci ako súd odvolací Okresnému súdu Humenné.

4.1. Citujúc z ust. § 3 ods. 5 zákona č. 371/2004 Z. z., § 22 písm. e), § 34, § 36 a § 40 CSP uvádza, že z obsahu spisu vyplýva, že žalovaná podala dňa 31. októbra 2022 odvolanie proti rozsudku okresného súdu, ktorým okamihom sa podľa Krajského súdu v Košiciach začalo odvolacie konanie, a teda v čase podania odvolania bol funkčne príslušný súd na prejednanie odvolania práve Krajský súd v Prešove. Namietla, že zo znenia ustanovenia § 471c CSP nevyplýva, že by od 1. júna 2023 došlo k zmene príslušnosti súdov, ktoré boli vecne a miestne príslušné podľa predpisov účinných do 31. mája 2023. Tvrdí, že funkčná príslušnosť Krajského súdu v Košiciach ako odvolacieho súdu v obchodných veciach je podľa § 34 ods. 2 písm. c) CSP daná iba na konania začaté na Okresnom súde Prešov po 31. máji 2023, resp. na konanie o odvolaní proti rozhodnutiu, ktoré nebolo vydané v konaní podľa § 34 ods. 2 písm. c) CSP (konanie začaté po 31. máji 2023) sa vzťahuje ust. § 34 ods. 1 CSP, podľa ktorého o odvolaní proti rozhodnutiu okresného súdu rozhoduje krajský súd, v ktorého obvode má sídlo okresný súd, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

4.2. Z dôvodov vyššie uvedených Krajský súd v Košiciach nesúhlasí s postúpením veci zo strany Krajského súdu v Prešove.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako spoločne nadriadený Krajskému súdu v Prešove a Krajskému súdu v Košiciach (§ 43 ods. 2 CSP) príslušný na rozhodnutie o príslušnosti odvolacích súdov, posúdil dôvodnosť predloženého nesúhlasu s postúpením a dospel k záveru, že nesúhlas Krajského súdu v Košiciach s postúpením mu obchodnoprávneho sporu na odvolacie konanie Krajským súdom v Prešove nie je dôvodný.

6. Pre rozhodnutie o príslušnosti odvolacieho súdu bola relevantná nasledovná právna úprava:

7. Podľa článku 4 ods. 1 CSP, ak sa právna vec nedá prejednať a rozhodnúť na základe výslovného ustanovenia tohto zákona, právna vec sa posúdi podľa ustanovenia tohto, alebo iného zákona, ktoré

upravuje právnu vec, čo do obsahu a účelu najbližšiu posudzovanej právnej veci.

8. Podľa článku 17 ods. 1 CSP, súd postupuje v konaní tak, aby vec bola, čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prieťahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb.

9. Podľa ust. § 34 ods. 1 CSP ak odsek 2 neustanovuje inak, o odvolaní proti rozhodnutiu okresného súdu rozhoduje krajský súd, v ktorého obvode má sídlo okresný súd, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

10. Podľa ust. § 34 ods. 1 CSP (v znení účinnom od 1. júna 2023), ak odsek 2 neustanovuje inak, o odvolaní proti rozhodnutiu okresného súdu rozhoduje krajský súd, v ktorého obvode má sídlo okresný súd, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

11. Podľa § 34 ods. 2 CSP (v znení účinnom od 1. júna 2023), na konanie o odvolaní proti rozhodnutiu vydanému v konaní podľa:

- a) § 22 písm. f) a a § 23 písm. f) a je príslušný Krajský súd v Banskej Bystrici,
- b) § 22 písm. d) a g) a § 23 písm. d) a g) je príslušný Krajský súd v Bratislave,
- c) § 22 písm. e) a § 23 písm. e) je príslušný Krajský súd v Košiciach.

12. Podľa § 22 CSP (Príslušnosť v obchodnoprávných sporoch), na konanie v obchodnoprávných sporoch sú príslušné:

- a) Mestský súd Bratislava III pre obvod Krajského súdu v Bratislave,
- b) Mestský súd Košice pre obvod Krajského súdu v Košiciach,
- c) Okresný súd Banská Bystrica pre obvod Krajského súdu v Banskej Bystrici,
- d) Okresný súd Nitra pre obvod Krajského súdu v Nitre,
- e) Okresný súd Prešov pre obvod Krajského súdu v Prešove,
- f) Okresný súd Trenčín pre obvod Krajského súdu v Trenčíne,
- g) Okresný súd Trnava pre obvod Krajského súdu v Trnave,
- h) Okresný súd Žilina pre obvod Krajského súdu v Žiline.

13. Podľa ust. § 36 CSP konanie sa uskutočňuje na súde, ktorý je na prejednanie príslušný (ods. 1). Príslušnosť sa určuje podľa okolností v čase začatia konania; takto určená príslušnosť trvá až do skončenia konania (ods. 2).

14. Podľa ust. 40 CSP súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania; kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávných sporoch súd skúma iba do otvorenia pojednávania alebo predbežného prejednávania sporu (veta za bodkočiarkou v znení účinnom od 1. júla 2023).

15. Podľa ust. § 43 CSP ak súd postupom podľa § 40 a 41 zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi spor príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom žalobcu. Žalovaného upovedomí len vtedy, ak mu už bola žaloba doručená (ods. 1). Ak súd, ktorému bol spor postúpený, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdy viazané (ods. 2).

16. Podľa ust. 470 ods. 1 CSP (v znení účinnom od 1. júna 2023), ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

17. Podľa ust. § 471c CSP (v znení účinnom od 1. júna 2023), konania začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 sa dokončia na súdoch vecne a miestne príslušných podľa predpisov účinných do 31. mája 2023; to neplatí, ak podľa osobitného predpisu výkon súdnictva prechádza z vecne a miestne príslušného súdu na iný súd.

18. Podľa § 3 ods. 5 zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (v znení zákonov č. 428/2004 Z. z. a č. 757/2004 Z. z.) [ďalej tiež „zákon č. 371/2004 Z. z.“], sídlom Krajského súdu v Prešove je mesto Prešov; jeho obvod tvoria obvody a) Okresného súdu Bardejov, b) Okresného súdu Humenné, c) Okresného súdu Poprad, d) Okresného súdu Prešov, e) Okresného súdu Stará Ľubovňa, f) Okresného súdu Vranov nad Topľou.

19. Z obsahu spisu vyplýva, že v danom obchodnoprávnom spore Okresný súd Poprad vo veci rozhodol rozsudkom zo dňa 10. októbra 2022 č. k. 18Cb/71/2019-202. Proti rozsudku okresného súdu podala žalovaná odvolanie dňa 31. októbra 2022 na č.l. 207 a nasl. spisu. Súd prvej inštancie predložil spor na rozhodnutie o odvolaní Krajskému súdu v Prešove dňa 6. marca 2023 (na č.l. 231 spisu). Krajský súd v Prešove o odvolaní nerozhodol a v súvislosti s novelou CSP účinnou od 1. júna 2023 (ďalej aj „súdna reforma“), následne vec podaním zo dňa 20. júla 2023 (na č.l. 233 spisu) postúpil Krajskému súdu v Košiciach ako príslušnému súdu. Konaniu o predmetnom odvolaní žalovanej bola na Krajskom súde v Košiciach dňa 31. júla 2023 pridelená sp. zn. 4Cob/118/2023 (č.l. 239 spisu).

20. Súčasťou tzv. súdnej reformy, vo vzťahu k Civilnému sporovému poriadku uskutočnenou jeho novelizáciou, zákonom č. 150/2022 Z. z. o zmene a doplnení niektorých zákonov v súvislosti s novými sídlami a obvody súdov, v znení zákona č. 398/2022 Z. z., ktorým sa mení zákon č. 150/2022 Z. z. o zmene a doplnení niektorých zákonov v súvislosti s novými sídlami a obvody súdov, a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, bola s účinnosťou od 1. júna 2023 nová úprava príslušnosti súdov na konanie v obchodnoprávných sporoch, a to v prípade súdov prvej inštancie príslušnosti kauzálnej (§ 22 - Príslušnosť v obchodnoprávných sporoch) a v prípade odvolacích súdov funkčnej príslušnosti odvolacích súdov v obchodnoprávných sporoch (§ 34 ods. 2 CSP). Ustanovenie § 34 ods. 2 CSP v texte pod jednotlivými písmenami a) až c) priamo odkazuje na určité ustanovenia § 22 (kauzálna príslušnosť pre obchodnoprávne spory) a § 23 (kauzálna príslušnosť pre zmenkové spory a šekové spory).

21. Vzhľadom na zákonný príkaz daný odvolaciemu súdu ustanovením § 40 veta pred bodkočiarkou CSP, skúmať svoju funkčnú príslušnosť počas celého (odvolacieho) konania, keďže odvolacie konanie vyvolané podaním odvolania v danom obchodnoprávnom spore začalo v dobe do 31. mája 2023, bolo pri nachádzaní funkčnej príslušnosti krajského súdu potrebné sa prvotne zaoberať tým, ako zákonodarca vyriešil aplikabilitu CSP v novelizovanom znení s účinnosťou od 1. júna 2023 ohľadom príslušnosti krajských súdov na konanie o odvolaniach začatých pred týmto dátumom. Prechodné ustanovenie § 471c Civilného sporového poriadku, s účinnosťou od 1. júna 2023 zákonodarcom prijaté k novým úpravám tohto kódexu procesného práva, predstavuje ustanovenie intertemporálnej povahy, ktorým sa určuje režim dočasného, prechodného (intertemporálneho) spolupôsobenia skoršej a neskoršej právnej úpravy; teda vzájomný vzťah týchto úprav.

22. Nosným pojmovým znakom procesnej intertemporality je princíp okamžitej aplikovateľnosti (novej) procesnej úpravy na všetky konania prebiehajúce na súde a začaté podľa doterajších (zrušených) predpisov. Zmyslom tohto princípu je zabezpečiť hladký a bezproblémový procesný režim súdnych konaní. Súd ani sporové strany nemajú hľadať procesný režim v spleti prechodných ustanovení, ale sústrediť sa na hmotnoprávnu podstatu veci. [porovnaj Števček in: Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol. Civilný sporový poriadok. 2. vydanie. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2022, s. 1703]. Podľa rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež „ústavný súd“), účelom princípu okamžitej aplikovateľnosti nových procesných noriem, teda použiteľnosti nových procesných ustanovení na konania začaté a prebiehajúce podľa doterajšej právnej úpravy, je zabezpečiť taký procesný priebeh jednotlivých konaní, ktorý nepripúšťa alternatívne a v dôsledku toho sporné výklady pre časovú pôsobnosť príslušných predpisov alebo ich jednotlivých ustanovení (nález zo dňa 22. októbra 2014 sp. zn. PL. ÚS 107/2011, uznesenie zo dňa 12. apríla 2018 sp. zn. II. ÚS 185/2018, uznesenie zo dňa 22. septembra 2020 sp. zn. III. ÚS 349/2020, nález zo dňa 8. februára 2023 sp. zn. II. ÚS 451/2022). Podstatou princípu okamžitej aplikability je zabezpečiť procesne efektívne prejednanie veci vyhnutím sa nachádzaniu vhodného procesného režimu (v spleti prechodných

ustanovení), čo umožňuje súdom sústrediť sa na hmotnoprávnú povahu sporu (nález zo dňa 4. júla 2017 sp. zn. III. ÚS 267/2017).

23. Procesné právo v prípade stretnutia novej a starej právnej úpravy charakterizuje princíp okamžitej aplikability procesnoprávných noriem (§ 470 ods. 1), [Števček in: Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol. Civilný sporový poriadok. 2. vydanie. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2022, s. 1701]. Princíp okamžitej aplikovateľnosti novej procesnej úpravy je procesnému právu natoľko imanentný, že sa nemusí explicitne vyjadrovať v prechodných ustanoveniach procesnej úpravy - platí aj bez toho, aby bol vyjadrený (porovnaj Smyčková, R., Števček, M., Tomašovič, M., Kotrecová, A. a kol. Civilný mimosporový poriadok. 1. vydanie. Bratislava : C. H. Beck, 2017, s. 1064-1072 s).

24. Prechodné ustanovenie § 471c CSP v účinnom znení k úpravám od 1. júna 2023, je výnimkou z princípu okamžitej aplikovateľnosti novej procesnoprávnej úpravy Civilného sporového poriadku a vzťahuje sa výlučne na konania začaté a právoplatne neskončené na súdoch vecne a miestne príslušných.

25. Príslušnosť súdu na konanie o odvolaní, t.j. na konanie v druhej inštancii, sa označuje ako funkčná príslušnosť; podľa § 34 CSP v znení účinnom do 31. mája 2023, o odvolaní rozhoduje krajský súd, ak tento zákon neustanovuje inak.

26. Pokiaľ teda na konanie o odvolaní podľa predpisov účinných do 31. mája 2023 bol funkčne príslušný Krajský súd v Prešove zatiaľ, čo s účinnosťou od 1. júna 2023 je na konanie o odvolaní v zmysle § 34 ods. 2 písm. c) CSP funkčne príslušný Krajský súd v Košiciach a súčasne § 471c CSP ako intertemporálne ustanovenie explicitne neupravilo, že na konanie o odvolaní začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 sa dokončí na súde funkčne príslušnom podľa predpisov účinných do 31. mája 2023, potom so zreteľom na princíp okamžitej aplikovateľnosti novej procesnej právnej úpravy, je od 1. júna 2023 na odvolacie konanie začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 funkčne príslušný krajský súd určený podľa úpravy CSP účinnej od 1. júna 2023, v danom prípade Krajský súd v Košiciach.

27. Najvyšší súd tu ešte poukazuje na argumentáciu už obsiahnutú v rozhodnutí sp. zn. 5Ndob/5/2023, že napriek systematickému členeniu Civilného sporového poriadku (t.j. rozlišujúc v samostatne členených dieloch Tretej hlavy Prvej časti príslušnosť súdu vecnú - § 12, miestnu - § 13 až § 21, kauzálnu - § 22 až § 33, funkčnú - § 34 pre krajské súdy a § 35 pre najvyšší súd), má byť kauzálna príslušnosť formou vecnej príslušnosti súdov uvádza, že takýto názor nie je správny. Vecná príslušnosť určuje, či v určitej veci podľa jej povahy (ratione causae) majú rozhodovať ako súdy prvej inštancie okresné súdy alebo súdy krajské (tu len ako výnimka o konaní o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach, opomínajúc doposiaľ neskončené konania podľa zákona o konkurze vyrovnaní). K definovaniu kauzálnej príslušnosti sa najvyšší súd už skôr vyjadril v uznesení zo dňa 29. januára 2019 sp. zn. 5Ndob/2/2019 tak, že osobitná úprava kauzálnej príslušnosti v ust. § 22 až 33 CSP je úprava obsahujúca kritériá určenia príslušného súdu, ktoré s ohľadom na predmet konania určujú ako jediný oprávnený vo veci konať takto vymedzený súd aj pre prípad, že by bola inak založená podľa všeobecných ustanovení týkajúcich sa miestnej príslušnosti príslušnosť iného prvoinštančného súdu. Má tak povahu prioritnej voči všetkým ostatným do úvahy prichádzajúcim vymedzeniam príslušnosti. Z uvedeného vyplýva, že tak, ako to vyplýva zo systematiky CSP, je potrebné medzi uvedenými druhmi príslušnosti rozlišovať a nezamieňať, či (účelovo) stotožňovať kauzálnu príslušnosť súdu s jeho vecnou príslušnosťou. Uvedený záver o potrebe rozlišovania medzi zákonom upravenými príslušnosťami je možné z obdobných dôvodov prijať aj v prípade úpravy miestnej a kauzálnej príslušnosti (nie je možné ich stotožňovať a zamieňať).

28. Najvyšší súd zastáva názor, že aj v prípade ostatnej novelizovanej úpravy Civilného sporového poriadku má mať prednosť metóda teleologickej interpretácie právnych noriem, najmä ak vychádzanie úzko len z textu zákona v znení účinnom od 1. júna 2023, ktorý explicitne nevyjadruje všetky aspekty určenia príslušnosti odvolacích súdov v (tzv. „starých“) odvolacích konaniach začatých do 31. mája

2023, by v konečnom dôsledku spôsobilo nejednotnosť v príslušnosti pri rozhodovaní v rámci obchodnoprávných sporov v režime Civilného sporového poriadku, resp. v rámci registrových konaní v režime Civilného mimosporového poriadku (tu porovnaj Závery najvyššieho súdu v uznesení zo dňa 27. júna 2023 sp. zn. 6Ndc/19/2023).

29. Najvyšší súd preto v nadväznosti na vyššie uvedené uzatvára, že pre konania začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 zákonodarca v prechodnom ustanovení § 471c CSP výslovne určil, že sa majú dokončiť na súdoch vecne a miestne príslušných podľa predpisov účinných do 31. mája 2023. Toto ustanovenie a contrario teda nepokrýva funkčnú ani kauzálnu príslušnosť odvolacích súdov. Najvyšší súd pritom zastáva názor, že ak by zákonodarca mienil, aby sa tento prechodný právny režim týkal aj funkčnej a kauzálnej príslušnosti, vyjadril by to výslovne tak, ako to v minulosti urobil v prechodnom ustanovení § 471 ods. 4 CSP (konania začaté do 30. júna 2016 na vecne, miestne, kauzálnu a funkčne príslušnom súde podľa predpisov účinných do 30. júna 2016 dokončí súd, na ktorom sa konanie začalo). Preto je pri nachádzaní funkčnej príslušnosti krajského súdu na konanie o odvolaní v obchodnoprávných sporoch potrebné vychádzať z okamžitej aplikability procesného predpisu (§ 470 ods. 1 CSP), súladne so zámerom „súdnej reformy“ zahŕňajúcej špecifické požiadavky zákonodarcu smerujúce k špecializácii súdov (sudcov) v určitých druhoch sporov stanovených zákonom tak, ako je tomu aj v danom obchodnoprávnom spore (§ 34 ods. 2 CSP). Tento zámer je možné vyrozumiť aj z dôvodovej správy k zákonu č. 150/2022 Z. z. (časť A), ktorá uvádza, že reforma súdnej mapy je jedným z nástrojov na dosiahnutie efektívne fungujúcej justície, pretože vytvára vhodné podmienky pre špecializáciu sudcov, ako na úrovni okresných súdov, tak aj na úrovni krajských súdov.

30. Najvyšší súd pri rozhodovaní o funkčnej príslušnosti súdu podľa § 34 ods. 1 a 2 CSP na konanie o odvolaní proti rozhodnutiu vydanému v danom obchodnoprávnom spore súdom prvej inštancie, ktorý *expressis verbis* nie je vymenovaný v § 22 písm. e) CSP, prihliadajúc na článok 4 ods. 1 Základných princípov CSP, považuje za potrebné zdôrazniť, že pokiaľ jedným z nosných dôvodov tzv. súdnej reformy bola špecializácia súdov, v CSP explicitne zvýraznená novou úpravou kauzálnej príslušnosti súdov (na konanie v obchodnoprávných sporoch v § 22), je nespochybniteľné, že pod funkčnú príslušnosť krajských súdov vymenovaných v § 34 ods. 2 písm. a) až c) CSP je potrebné zahrnúť všetky obchodnoprávne spory riešené na všetkých súdoch prvej inštancie spadajúcich tak do obvodov týchto troch krajských súdov, ako aj do obvodov krajských súdov vymenovaných v § 22 písm. d) až h) CSP. To, ktoré súdy prvej inštancie (okresné, mestské) patria do obvodu konkrétneho krajského súdu, stanovuje § 3 zákon č. 371/2004 Z. z. Keďže ustanovenie § 34 ods. 2 CSP nestanovuje inak, niet pochyb o tom, že (a contrario) podľa § 34 ods. 1 CSP je od 1. júna 2023 daná funkčná príslušnosť Krajského súdu v Banskej Bystrici, Krajského súdu v Bratislave a Krajského súdu v Košiciach ako súdov výhradne špecializovaných na konania o odvolaniach proti rozhodnutiam vydaným v obchodnoprávných sporoch všetkými súdmi prvej inštancie vo vlastnom obvode (teda nie len okresným alebo mestským súdom v sídle krajského súdu). Na rozdiel od tejto príslušnosti, zahŕňajúcej všetky okresné, resp. mestské súdy v obvode týchto krajských súdov podľa zákona č. 371/2004 Z. z., potom nie je prijateľný taký výklad ust. § 34 ods. 2 CSP, vychádzajúci úzko len z jeho jazykového znenia, podľa ktorého by uvedené krajské súdy boli príslušné aj na ďalšie konania o odvolaniach v obchodnoprávných sporoch, avšak len proti tým rozhodnutiam, ktoré by vydali súdy prvej inštancie výslovne uvedené v § 22 písm. d) až h) CSP (okresné súdy v sídle ostatných krajských súdov). Takáto dvojkoľajnosť jednoznačne nebola úmyslom zákonodarcu. V tomto kontexte je na odkaz na ustanovenie § 22 (ako aj § 23) uvádzanom v § 34 ods. 2 CSP potrebné nahliadať tak, že pokiaľ základom súdnej reformy je špecializácia súdov/sudcov, ustanovenie § 22 z hľadiska kauzálnej príslušnosti súdov prvej inštancie stanovuje, ktoré z týchto súdov konajú v obchodnoprávných sporoch, a to s dôrazom na kauzu - právny charakter týchto sporov, potom ich majú riešiť pre celý obvod krajského súdu. Preto aj pre interpretáciu ustanovenia § 34 ods. 2 CSP z hľadiska účelu súdnej reformy je podstatné hľadisko obchodnoprávneho charakteru sporov a obvodu krajského súdu, uvádzaného v § 22 písm. d) až h) CSP.

31. Najvyšší súd dodáva, že ustanovenie § 34 ods. 2 CSP je pri jeho interpretácii potrebné vnímať ako normu, ktorá síce nejednoznačne a vnútorne rozporne odkazuje na ust. § 22 CSP, čo do identifikácie súdov prvej inštancie podriadených týmto odvolacím súdom, avšak zároveň ako ustanovenie, ktoré vymedzuje výlučný okruh odvolacích súdov pre oblasť obchodnoprávných sporov (tu akcentujúc dikciu

§ 34 ods. 2 - „Na konanie o odvolaní proti rozhodnutiu vydanému v konaní..“, teda nielen pre rozhodnutia vydanému uvedenými súdmi, ale pre všetky rozhodnutia, kde konanie má charakter obchodnoprávnej sporovej agendy). To, že zákonodarca opomenul, že obchodnoprávnu agendu do 31. mája 2023 viedli všetky súdy Slovenskej republiky, ako aj to, že môže nastať situácia, že nielen súdy výslovne uvedené v § 22 CSP aj v budúcnosti budú takúto agendu rozhodovať, nemôže viesť k inému záveru, ako tomu, že rigidný gramatický výklad predovšetkým ustanovení § 34 ods. 1 a 2 CSP v spojení s § 22 CSP spôsobí sťaženie realizáciu špecializácie súdnictva (tzv. súdnej reformy).

32. Najvyšší súd pri rozhodovaní o príslušnosti, prihliadajúc primerane aj na článok 17 Základných princípov CSP a v zhode s už vysloveným obdobným názorom v rozhodnutí najvyššieho súdu zo dňa 27. júna 2023 sp. zn. 6Ndc/19/2023 a rozhodnutí ústavného súdu č. k. IV. ÚS 257/2023-38 zo dňa 27. júna 2023, poukazuje aj na zachovanie plynulosti, rýchlosti konania a v neposlednom rade na zachovanie účelu súdnej reformy. Pre úplnosť uvádza, že týmto nedochádza k porušeniu základného práva na zákonného sudcu (§ 3 ods. 3 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov) a ani k porušeniu základnej procesnoprávnej zásady, tzv. perpetuatio fori (v zmysle § 36 CSP príslušnosť určená podľa rozhodujúcich skutočností existujúcich v čase začatia konania zostáva zachovaná pre celé konanie [perpetuatio fori], avšak v danom prípade došlo k zmene funkčnej príslušnosti na základe okamžitej aplikability právnej úpravy zmien v nastavení súdnej mapy, kompetencií súdov v rámci súdnej reformy).

33. Najvyšší súd vzhľadom na vyššie uvedené konštatuje, že nesúhlas Krajského súdu v Košiciach s postúpením veci Krajským súdom v Prešove nie je dôvodný, preto rozhodol tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

34. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok